

FITXA NODAC DEL FONS MUNICIPAL

1- ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència:

08001101

Nivell de descripció:

Fons

Títol:

Ajuntament d'Abrera

Dates:

1840-

Volum i suport:

800 ml

suport paper

2- ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor:

Ajuntament d'Abrera

Història del productor:

El lloc i parròquia d'Abrera, dins el terme del Castell de Voltrera, pertanyien a la baronia de Castellvell de Rosanes, de la qual forma part el castell esmentat fins al segle XVI, que pervingué a altres mans que les dels barons de Castellvell. El terme de Voltrera és documentat el 996. El Castell de Voltrera apareix a la documentació fins el 1041, quan l'esposa de Guillem de Castellví, Adelaida, vengué al seu fill Ramon el castell de Voltrera i el Castellví de Rosanes, entre altres immobles. La parròquia de Sant Pere d'Abrera, dins el terme del castell de Voltrera, és esmentada des del 1100. Durant tot el període comprès entre el 1140 i el 1449 apareixen com a castlans dels castell aquest mateix llinatge dels Voltrera. Sembla que ja a la primeria del segle XVI el castell es desvinculà de la baronia de Castellvell. El 1514, Joan de Llobets, militar, apareix com a usufructuari del castell, com a procurador d'Aldonça, la seva dona.

El 1554 Miquel Despalau n'era el senyor i després la senyoria passà al seu fill Joan Despalau i de Sunyer i per casament de la filla d'aquest, la senyoria del castell pervingué als Amat, senyors de Castellbell i, a partir de Josep d'Amat i de Junyet (germà de Manuel d'Amat, virrei de Perú), marquesos de Castellbell.

La població d'Abrera té un primer fogatjament manat fer pel baró de Castellvell, on consta que el 1752 Abrera tenia 84 veïns. Els anys següents la població augmentà. El 1810 hi havia 660 habitants, que havien arribat a 769 el 1860 i a 848 el 1900. Els primers decennis del segle XX comportaren una minva de població (818 h el 1930, 784 h el 1940 i 667 h el 1950), que no se

superà fins ben entrada la dècada de 1960 (889 h el 1969); el 1970 n'hi havia 1645 i 2857 el 1975. A la dècada de 1980 i, sobretot de 1990, el creixement demogràfic ha continuat amb un notable impuls; el cens de 1981 comptava 4221 h, 5464 h el 1991 i 9624 h el del 2001. L'any 2005 arribà a 9839 h.

Abrera ha esdevingut un municipi plenament industrialitzat, procés que s'inicià a la fi de la dècada de 1960 amb la instal·lació de diverses indústries. Els conreus són principalment de secà; els més importants són els fruiters (préssec, poma, pera i cirera) i la vinya, acollida a la denominació Penedès. Hi ha també horta, oliveres i ametllers. La ramaderia se centra sobretot en el bestiar oví.

Té diversos polígons industrials (Can Sucarrats, Can Moragues, Ca n'Amat, Polígon Barcelonès) que acullen un bon nombre d'empreses. Els principals sectors són els de la metal·lúrgia, el paper, el tèxtil, el químic, el de la fusta, alimentació, material elèctric i, sobretot, el de l'automoció. Hi ha part de la factoria de la casa SEAT.

El poble d'Abrera, entorn de l'església parroquial, es formà al llarg de l'antic camí ral de Barcelona a Lleida. L'església parroquial de Sant Pere d'Abrera, romànica, va ser dedicada entorn del 1110, quan el senyor de la baronia de Castellvell féu una deixa per la susdita dedicació.

El barri del Rebato, raval que es formà vora la carretera reial, porta el nom d'un bandoler de finals del segle XVIII, que fou mort i esquartrat i el cap del qual fou col·locat dins d'una gàbia al lloc que ocupa el raval, per escarment. Hi havia diversos hostals que tenien uns grans porrons com a ensenya .

A mig dia del castell de Voltretera hi ha Santa Maria de Vilalba. El nucli principal és a banda i banda de la carretera d'Ullastrell, i rep indistintament els noms de Santa Maria de Vilalba, el Suro i el Carrer del Suro. El 1937 es va denominar Vilalba de Llobregat. Hi ha l'església de Santa Maria de Vilalba.

A llevant del municipi, prop el Llobregat i de l'estació del carrilet, hi ha la capella de Sant Hilari, en terrenys del mas de Sant Hilari. La capella s'aixeca sobre les restes d'una antiga vil·la romana.

L'Hostal del Pi, vora el límit meridional amb Martorell, és utilitzat pel Polígon Barcelonès, ubicat prop del barri de les Mates, al peu de l'autovia. De masos esparsos pel terme n'hi ha diversos: Can Gener, Can Garrigosa, Can Morral, Can Pous i Can Bros ja abandonats, Cal Garça i Can Noguera. A l'esquerra del diu hi ha Can Moragues, Can Socarrats i el Mas d'en Ribes. Són ja rònecs els masos de Can Costa i el Mas Valls, situat a llevant de la riera del Molí, i Ca la Cília.

Dins el terme s'han desenvolupat diverses urbanitzacions, a més de les ja esmentades: Ca n'Amat (compartida amb el terme de Sant Esteve de Sesrovires), a ponent del terme, i les Carpes i Sant Miquel, a l'esquerra del Llobregat.

Història arxivística:

L'Arxiu Municipal de l'Ajuntament d'Abrera té el seu origen en l'Arxiu Històric Municipal d'Abrera. En un inici recollia, organitzava i conservava la documentació municipal més antiga de la casa tractant-la a part de la resta de la documentació administrativa.

L'any 1998 es signà un conveni amb l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per tal d'ordenar i classificar el fons documental. Una part de la documentació, qualificada com a històrica estava separada de la resta, conservant-se a la biblioteca municipal, com si d'una col·lecció es tractés. El tractament documental consistí en l'acondicionament, descripció i inventari en una base de dades i l'elaboració del quadre de classificació. Una vegada duta a terme aquesta tasca no es va realitzar cap seguiment ni control per part de l'Ajuntament.

El 2015 es classificava la documentació activa i semi activa amb un quadre de classificació propi fins el 2017 que es va contractar a una empresa especialitzada per tal de descriure, inventariar i organitzar el fons de l'Ajuntament. Tota la documentació que es va descriure es va classificar segons el Quadre de classificació municipal de la Diputació de Barcelona. Aquest mateix any per la documentació activa (electrònica) es va adoptar el quadre de classificació municipal elaborat per la Generalitat.

Fins el 2017 no hi ha hagut cap persona encarregada de gestionar i controlar l'arxiu municipal, no se seguia ningun criteri arxivístic per recuperar expedients, ni per transferir-los, ni eliminar-los. El 2019 es creà la plaça d'arxiver municipal que actualment està desenvolupant els protocols del servei d'arxiu municipal, implantant el sistema de gestió documental i participant en l'administració.

El 2019 es va restaurar el fons històric, ja que estava molt malmès, fet que n'impossibilitava la manipulació per poder tractar-lo.

Dades sobre l'ingrés

A partir de la finalització del procés de reorganització de l'Arxiu els nous ingressos es fan mitjançant el sistema de transferències pel qual les diferents unitats productores trameten la documentació activa i inactiva.

Prèviament no existia un registre o un procediment establert, de tal manera que les noves incorporacions s'anaven afegint al fons sense deixar constància del seu ingrés.

3- ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

el fons documental custodiat a l'arxiu municipal data des de mitjans del XIX fins el 2015 i està format per la documentació produïda per l'ajuntament en l'exercici de les seves funcions i activitats.

La documentació correspon, per tant, a l'època contemporània. Acredita els drets i els deures dels ciutadans i de l'Ajuntament i permet conèixer, analitzar i estudiar aspectes de la història local.

Sistema d'organització

El fons es classifica a partir d'un quadre de classificació orgànic funcional (quadre de classificació municipal de la Generalitat de Catalunya) que representa, en els seus nivells superiors, les funcions i activitats de l'Ajuntament i agrupa en sèries la documentació generada a partir del desenvolupament dels seus procediments administratius, ordenada majoritàriament cronològicament.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Tots els documents són de titularitat pública, per tant, estan sotmesos a la normativa d'avaluació la qual en determina els períodes de retenció segons el valor que tinguin en cada fase del cicle de vida documental.

La documentació s'elimina d'acord amb les Ordres de les Taules d'Avaluació i Accés Documental (TAAD). Aquestes taules són unes disposicions normatives que defineixen el període de conservació dels documents de les administracions públiques de Catalunya i el seu règim general d'accés. L'eliminació de documents de l'Ajuntament d'Abrera consisteix en l'eliminació segura i definitiva de forma certificada dels documents que ja no tenen cap valor administratiu, fiscal, econòmic o històric. Així com de les còpies i els esborranys sense valor.

S'apliquen les Taules d'Accés i Avaluació Documental de la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Incrementos

El fons es va incrementant a partir de les transferències de documentació establertes en el protocol de transferència documental del Servei d'Arxiu Municipal.

4- ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I US

Condicions d'accés

D'acord amb la normativa d'accés a la documentació, que estableix el reconeixement del dret d'accés als documents públics a tota persona, el fons és de lliure accés, llevat de la reserva que es pugui derivar de la legislació aplicable a les diferents sèries documentals, per la protecció de dades personals, o dades considerades sensibles d'especial protecció.

L'accés es fa garantint el respecte a les dades que afecten la intimitat de les persones i a la propietat intel·lectual.

Instruments de descripció

Quadre de classificació municipal de la Generalitat de Catalunya, inventari sumari del fons municipal.

5- ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

L'Arxiu Diocesà del Bisbat de Sant Feliu conserva la documentació de les parròquies d'Abrera de Sant Pere i de Santa Maria de Vilalba.

Llengües

Català i castellà

ÀREA DE NOTES

6- Notes

7- ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i dates

Alba Cánovas, octubre de 2020

Fonts

La mateixa unitat de descripció

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers-gestors de documents de Catalunya, 2006.